

Vetar sa severa

„*Ne, ne želim* tu prokletinju!“, Gutvulf, erl od Utanjita, ispljunuo je sok citrila na popločani pod dok se razrogačeni pažurno udaljavo. Zagledan za njim, Gutvulf je zažalio zbog prekih reči – ne zato što je saosećao s dečakom, već zato što je najednom shvatio da možda ipak nešto želi. Proveo je gotovo čitav sat čekajući ispred prestone dvorane bez kapi pića, a samo je Edon lično znao koliko bi još mogao da sedi tu i trune.

On ponovo pljunu dok mu je oštar citril pekao jezik i usne, pa opsova i obrisa pljuvačku koja mu je pocurela s duge vilice. Za razliku od mnogih ljudi pod njegovim zapovedništvom, Gutvulf nije navikao da stalno drži parče gorkog južnjačkog korena u ustima, ali tokom ovog čudnog, vlažnog proleća – kada je dani-ma morao da boravi u Hejholtu i čeka na kraljeve naloge – ustanovio je da je dobrodošlo svako odvrćanje pažnje, makar mu i desni peklo.

Isto tako, nesumnjivo zbog vlažnog vremena, dvorane Hejholta kao da su zaudarale na plesan, plesan i... ne, raspadanje je bilo previše melodramatična reč. U svakom slučaju, jaka aroma citrila izgleda da je pomagala.

Samo što se Gutvulf osovio na noge sa stolice kako bi se ponovo dao u nervoznu šetnju kojom je uglavnom prekraćivao čekanje, vrata prestone dvorane zaškripala su i zanjihala se unutra. Zatupasta Priratova glava pojavila se u procepu, crnih očiju ravnodušnih i sjajnih kao u guštera.

„Ah, dobri Utanjite!“ Prirat je pokazao zube. „Koliko smo vas dugo ostavili da čekate! Kralj je sada spreman da vas primi.“

Pop povuče vrata još unutra, otkrivši načas iza njih skerletnu odoru i visoku dvoranu. „Molim vas“, reče on.

Gutvulf je morao da prođe vrlo blizu Prirata dok je ulazio i uvukao je stomak kako bi ga što manje dodirivao. Zašto je taj čovek stajao toliko blizu? Da li zato da bi mu bilo neprijatno – između Kraljevog Namesnika i kraljevog savetnika nije cvetala ljubav – ili se trudio da vrata zadrži što je moguće pritvorenija? U zamku tog proleća *jeste* bilo hladno, a ako je iko zaslužio da bude zagrejan, onda je to bio Elias. Možda se Prirat samo trudio da sačuva toplotu u prostranoj prestonoj dvorani.

Pa, ako je to smerao, potpuno je omanuo. U trenutku kada je Gutvulf kročio preko praga i prošao kroz vrata, osetio je da se na njega spustila hladnoća od koje mu se naježila koža na snažnim mišićama. Pogledavši kraj prestola, on vide da je nekoliko gornjih prozora otvoreno i poduprto motkama. Hladan severni vazduh koji se vrtložio odozgo povijao je plamenove baklji da poigravaju u svojim zidnim nosačima.

„Gutvulfe!“, grmnu Elias i pridiže se malo sa svoje stolice od požutelih kostiju. Masivna lobanja zmaja kezila mu se iznad ramena. „Stidim se što sam dozvolio da čekaš. Hodi ovamo!“

Gutvulf pođe napred popločanom stazom, trudeći se da ne drhti. „Imate mnogo toga na pameti, Veličanstvo. Ne smeta mi da čekam.“

Elias sede natrag na presto kada je erl od Utanjita kleknuo pred njim. Kralj je na sebi imao crnu košulju prošivenu zelenim i srebrnim koncem, a i čizme i čakšire bile su mu crne. Gvozdena Fingilova kruna bila mu je na bledom čelu, a u kaniji kraj njega mač sa čudnim ukrštenim balčakom. Nedeljama već, kralj se nije odvajao od njega, ali Gutvulf nije pojma imao odakle mu. Kralj nikada to nije pomenuo, a u tom sečivu bilo je nečeg čudnog i uznemirujućeg što ga je sprečavalo da pita.

„Ne smeta mi da čekam“, podrugnu se Elias. „Hajde, sedi.“ Kralj pokaza na klupu korak ili dva iza mesta gde je erl klečao. „Otkad to tebi ne smeta da čekaš, Vuče? Samo zato što sam kralj, nemoj misliti da sam i oslepeo i oglopaveo.“

„Siguran sam da ćete me obavestiti čim budete imali neki nalog za Kraljevog Namesnika.“

Odnos između Gutvulfa i njegovog starog prijatelja Elijasa se promenio, a erlu od Utanjita se to nije dopadalo. Elijas nikada nije bio tajnovit, ali sada je Gutvulf osećao da se ispod površine dnevnih događaja kreću ogromne, skrivene struje, struje koje za kralja tobože nisu ni postojale. Njihov odnos se promenio, a Gutvulf je bio siguran u to ko je krivac. Pogledao je kraj kraljevog ramena u Prirata koji ga je netremice posmatrao. Kada su im se oči srele, pop u crvenoj mantiji podigao je čosavu obrvu kao da hoće nešto posprdno da ga zapita.

Elijas je načas protrljao slepoočnice. „Imaćeš ubrzo više nego dovoljno posla, obećavam ti. Aj, moja glava. Kruna je uistinu teška, prijatelju. Ponekad poželim da je odložim i da odemo negde kao što smo to često činili. Nesputani saputnici na drumu!“ Kralj okrenu smrknuti osmeh od Gutvulfa prema svom savetniku. „Pope, ponovo me boli glava. Donesi mi vina, hoćeš li?“

„Odmah, Gospodaru.“ Prirat se zaputi u zadnji deo prestone dvorane.

„Gde su vam paževi, Veličanstvo?“, upita Gutvulf. Kralj izgleda strašno umorno, pomisli on. Čekinje na njegovim neobrijanim obrazima bile su podignute, crne spram bledunjave kože. „I da pitam, s dužnim poštovanjem, zašto ste se zatvorili u ovu ledenu pećinu od dvorane? Ovde je hladnije nego u crnom đavolovom turu, a pritom još zaudara na plesan. Dozvolite da naložim vatru u kaminu.“

„Ne.“ Elijas odbi to odmahnuvši širokom šakom. „Ne želim da bude toplije. Dovoljno mi je toplo. Prirat kaže da je to samo groznica. Šta god da je, hladan vazduh mi prija. A ima i dovoljno promaje tako da ne moram da se brinem zbog ustajalog vazduha ili melanholije.“

Prirat se vratio s kraljevim peharom; Elijas ga je iskapio jednim gutljajem i obrisao usta rukavom.

„Zaista ima dosta promaje, Veličanstvo“, iscerio se Gutvulf kiselo. „Pa, kralju moj, vi... i Prirat... najbolje znate i nesumnjivo nemate šta da naučite od običnog vojnika. Mogu li vam nekako poslužiti?“

„Mislim da bi možda mogao, mada ti se zadatak možda i neće naročito svideti. Najpre mi reci: da li se erl Fengbald vratio?“

Gutvulf klimnu glavom. „Jutros sam razgovarao s njim, gospodaru.“

„Pozvao sam ga.“ Elijas pruži pehar za još vina a Prirat prinese bokal kako bi mu sipao. „Ali kad si ga već video, reci mi sad: donosi li dobre vesti?“

„Plašim se da ne, gospodaru. Uhoda koju tražite, Morgenesov sluga, još je na slobodi.“

„Kletve Božje!“ Elijas protrlja mesto tik iznad obrve. „Zar nije poveo kerove koje sam mu dao? I kraljevskog lovca?“

„Jeste, Veličanstvo, i ostavio ih je da i dalje love, ali da bih bio pošten prema Fengbaldu, moram reći da ste mu dali gotovo nemoguć zadatak.“

Elijas skupi oči i zapilji se, a Gutvulf načas oseti da gleda u nekog stranca. Tada bokal lupnu o pehar i prekinu napetost i Elijas se opusti. „Avaj“, reče on, „verovatno si u pravu. Moraću da pripazim da svoj bes ne istresem na Fengbaldu. On i ja... delimo razočarenje.“

Gutvulf klimnu glavom zagledan u kralja. „Da, gospodaru. Zabrinuo sam se kada sam čuo za bolest vaše kćeri. Kako je Mirijamela?“

Kralj načas pogleda Prirata koji je završio sipanje i udaljio se. „Lepo od tebe što pitaš, Vuče. Ne verujemo da je u opasnosti, ali Prirat je siguran da će najbolji lek za njene boli biti morski vazduh Meremunda. Ipak, šteta je odlagati venčanje.“ Kralj se zagleda u pehar s vinom kao da je to otvor bunara u koji mu je upalo nešto dragoceno. Vetar je zviždao kroz otvorene prozore.

Pošto je prošlo nekoliko dugih trenutaka, erl od Utanjita oseti poriv da progovori. „Rekli ste da postoji neka sitnica koju bih mogao da uradim za vas, kralju moj?“

Elijas podiže pogled. „Ah. Naravno. Hoću da odeš u Hernisadark. Pošto sam morao da povećam poreze kako bih nadoknadio štetu od proklete, bedne suše, onaj matori brdski glodar Ljut mi se usprotivio. Poslao je onog prkosnog Eolara da me privoli sladunjavim rečima, ali vreme za reči je prošlo.“

„Prošlo, gospodaru?“, Gutvulf podiže obrvu.

„Prošlo“, zareža Elijas. „Hoću da povedeš dvanaest vitezova – bude li ih više, Ljut neće imati drugog izbora do da se odupre

– i da pohitaš u Tejg da uhvatiš matorog tvrdicu u jazbini. Reci mu da me je ošamario svojim odbijanjem da ispuni ono što mi po pravu pripada... da je pljunuo na samu Stolicu od Zmajokosti. Ali budi lukav, nemoj pred vitezovima reći ništa što bi ga posramilo i nateralo na otpor – svejedno, postaraj se da mu bude jasno kako će daljim odbijanjem rizikovati da se zidovi oko njega sruše u plamenu. Neka se *uplaši*, Gutvulfe.“

„To mogu da učinim, gospodar.“

Elijas se kruto osmehnu. „Dobro. A dok si tamo, obrati pažnju na to ima li ikakvog traga Džoši. Iz Naglimunda nema nikakvih vesti, mada je okružen mojim uhodama. Moguće je da je moj brat izdajnik otišao u Ljut. Možda upravo on podstiče Hernistirce na neposlušnost!“

„Biću vaše oko, baš kao i vaša ruka, kralju moj.“

„Ako bih smeo, kralju Elijase?“ Prirat je podigao prst kraj kraljevog lakta.

„Govori, pope.“

„Takođe bih predložio da naš lord od Utanjita obrati pažnju na dečaka, Morgenesovog uhodu. Valjalo bi tu pomoći Fengbaldu. *Treba* nam taj dečak, Veličanstvo – šta вреди poseći zmiju ako njeni mladunci umaknu iz legla?“

„Pronađem li mladu guju“, isceri se Gutvulf, „rado ću je smrвити potpeticom.“

„Ne!“, uzviknu Elijas, zaprepastivši Gutvulfa žestinom. „Ne! uhoda mora doživeti, kao i svi njegovi saputnici, da ih bezbedno dovedemo amo, u Hejholt. Moramo ih priupitati ponešto.“ Kao da se postideo zbog svog ispada, Elijas pogleda starog prijatelja neobično molećivo. „To svakako razumeš?“

„Naravno, Veličanstvo“, odgovori Gutvulf brzo.

„Dovoljno je da stignu pred nas s dahom u grudima“, reče Prirat mirno kao što bi kakav pekar govorio o brašnu. „Onda ćemo otkriti sve.“

„Dosta.“ Elijas kliznu dublje u svoje sedište od kostiju. Gutvulf se iznenadio kada je video da mu se čelo orosilo znojem, iako se erl od Utanjita tresao u hladnom vazduhu. „Idi sada, družo stari. Donesi mi vesti o Ljutovoj potpunoj poslušnosti, a ako ne, poslaću te natrag da mi doneseš njegovu glavu. Idi.“

„Bog neka vas čuva, Veličanstvo.“ Gutvulf skliznu s klupe na jedno koleno, a onda se osovi na noge i pođe unatraske prolazom. Barjaci nad njegovom glavom njihali su se šibani vetrom; u tečnim senkama titravih baklji, životinje klanova i zveri s grbova kao da su se upustile u jeziv, grčevit ples.

Gutvulf je susreo Fengbalda u predvorju. Erl od Folšira je sprao drumsku prljavštinu s lica i iz kose posle njihovog jutarnjeg susreta i odenuo je crveni somotski prsni sa srebrnim porodičnim orlom izvezenim na grudima, otmeno izuvijanog perja.

„Ho, Gutvulfe, jesi li ga video?“, upita on.

Erl od Utanjita klimnu glavom. „Da, a videćeš ga i ti. Božjih mi kletvi, on je taj kome je potreban slani vazduh Meremunda, a ne Mirijamela. Izgleda... ne znam, izgleda prokleta bolesno. A prestona dvorana hladna je kao mraz.“

„Dakle, istina je?“, upita Fengbald turobno. „To za princezu? Nadao sam se da će se predomisлити.“

„Otišla je na zapad, na more. Izgleda da će vaš veliki dan morati malo da sačeka.“ Gutvulf se podsmehnu. „Siguran sam da ćeš naći nešto što će te zaokupiti do princezinog povratka.“

„Nije u tome problem.“ Usta erla od Folšira iskriviše se kao da je okusio nešto kiselo. „Samo se plašim da ona to pokušava da se izvuče iz onog što je obećala. Čuo sam da niko nije znao da je bolesna sve dok nije otišla.“

„Previše brineš“, reče Gutvulf. „Takve su ti žene. Eliasu je potreban naslednik. Budi zahvalan što se uklapaš u njegov spisak potrebnih osobina za zeta više nego ja.“ Gutvulf mu pokaza zube u podrugljivom osmehu. „Ja bih otišao u Meremund po nju.“ Pozdravi ga posprdnim salutiranjem i udalji se, ostavivši ga da stoji pred visokim hrastovim vratima prestone dvorane.

Već je izdaleka niz hodnik videla da je to erl Fengbald i da je gadno raspoložen. Njegov hod uz njihanje ruku, poput dečaka oteranog od stola sa večerom, i glasno, namerno lupanje potpeticama

čizama po podnim kamenim pločama unapred su najavili koliko je neraspoložen.

Pružila je ruku i povukla Džael za lakat. Kada je kravooka devojka podigla pogled, već ubeđena da je opet nešto zgrešila, Rejčel pokaza na erla od Folšira koji se približavao.

„Bolje skloni to vedro, devojko.“ Uzela je četku za ribanje iz Džaeline ruke. Kofa sapunjave vode stajala je posred hodnika, neposredno na putu nailazećeg plemića.

„Požuri, glupačo jedna!“, zasikta Rejčel i u glasu joj se začu prizvuk brige. Istog trena kada su joj se te reči otele, shvatila je da nije trebalo da ih izgovori. Fengbald je psovao sebi u bradu i na licu mu se videlo kako razdraženo reži. Džael je, usplahirena i neusklađenih pokreta u žurbi, dozvolila da joj kofa sklizne kroz vlažne prste. Ona pade na pod uz glasni tresak i talas sapunice prevali se preko ivice i razli u hodniku. Fengbald, koji je sada stigao do njih, stade pravo u lokvu koja se širila. Za trenutak izgubi ravnotežu, zamahavši rukama uvis dok je klizio, a onda dograbi tapiseriju na zidu kako bi se pridržao dok je Rejčel bespomoćno posmatrala, u užasnutom iščekivanju. Sva sreća da je zastor izdržao Fengbaldovu težinu dovoljno dugo da on povrati ravnotežu; svejedno, trenutak kasnije sama tapiserija se otkočila s jedne strane i blago skliznula niz zid upavši u sapunjavu baru.

Rejčel je posmatrala kako lice erla od Folšira crveni samo trenutak pre nego što se okrenula prema Džael. „Odlazi, kravo jedna nespretna. Marš odavde. Smesta!“ Okrznuvši Fengbalda očajničkim pogledom, Džael se okrenu i pobeže njišući bedno debelim turom.

„Vraćaj se ovamo, droljo!“, zaurla Fengbald dok mu se vilica tresla od besa. Duga crna kosa neuredno mu je visila preko lica. „Ima da dobiješ, ima da dobiješ za... za ovo... ovo...!“

Ne skidajući oka sa Erla, Rejčel se sagnu i podiže natopljeni ugao tapiserije iz vode. Nije mogla nikako da je ponovo okači; stajala je, držala je i gledala kako se cedi dok Fengbald besni.

„Gledaj! Gledaj mi čizme! Ima da naredim da zakolju tu prljavu kučku zbog ovoga!“ Erl skrenu pogled na Rejčel. „Kako si se samo usudila da je oteraš?“

Rejčel obori oči, što nije bilo teško pošto je mladi plemić bio najmanje za stopu viši od nje. „Žao mi je, lorde“, reče ona i zahvaljujući iskrenom strahu, glas joj je bio pun ubedljivog poštovanja. „To je jedna glupača, gospodaru, i biće išibana zbog ovoga, ali ja sam glavna sobarica i prihvaćiću krivicu na sebe. Veoma, veoma mi je žao.“

Fengbald je zurio na trenutak odozgo u nju i oči su mu se skupile. Onda, brzo poput leta strele, on raspali Rejčel preko lica. Šaka joj se podiže do crvenog traga koji joj se razlivao obrazom, širio kao što se lokva širila po podnim pločama.

„Onda debeloj drolji prenesi to“, ispljunu Fengbald, „i reci joj da ću joj kičmu polomiti samo li još jednom naletim na nju.“ Na trenutak je zurio u glavnu sobaricu, a onda pošao hodnikom ostavljajući za sobom trag otisaka potpetica i špiceva čizama da vlažno svetluca na kamenu.

A mogao bi to i da uradi, pomislila je Rejčel kasnije dok je sedela na svom krevetu i stiskala vlažnu krpuz za pranje uz vreli obraz. S druge strane hodnika, u spavaonici za sluškinje, Džael je jecala. Rejčel nije imala srca čak ni da viče na nju, ali pogled na Rejčelino otečeno lice bio je dovoljno velika kazna koja je bucmastu devojkicu mekog srca nagnala na provalu suza.

Slatka Rijapo i Pelipo. Radije bih dvaput bila ošamarena nego da je slušam kako cmizdri.

Rejčel se svalila na tvrdu slamaricu – držala ju je na dasci zbog neprestanog bola u leđima – i navukla ćebe preko glave kako bi prigušila zvuk Džaelinog plača. Tako umotana osećala je venac sopstvenog toplog daha na licu.

Mora da tako izgleda biti veš u korpi, pomisli ona, a onda prekori sebe zbog takve nedotupavosti. *U gadnu babu rasteš, ženo... staru i beskorisnu.* Najednom je osetila da joj naviru suze, prve još od vesti o Sajmonu.

Tako sam umorna. Ponekad pomislim da ću se srušiti, da ću pasti kao slomljena metla pod noge tim mladim čudovištima – tabanaju po mom zamku, ponašaju se prema nama kao da nismo niko

i ništa – i verovatno bi me potom izbacili zajedno s prašinom. Tako sam umorna... kad bi samo... kad bi...

Vazduh pod ćebetom bio je gust i topao. Prestala je da plače – čemu suze, uostalom? Prepustiće ih svojim glupim, lakomislenim devojkama – a sada je osetila da tone u san i prepušta se njegovoj težini kao da se davi u toploj, lepljivoj vodi.

A u njenom snu Sajmon nije bio mrtav, nije umro u strašnoj vatri koja je odnela i Morgenesa, kao i nekoliko gardista koji su pohrlili da je ugase. Kažu da je čak i grof Brejugar stradao u toj katastrofi, smravljen ispod srušenog zapaljenog krova... Ne, Sajmon je bio živ i zdrav. Nešto u vezi s njim bilo je drugačije, ali Rejčel nije mogla da ustanovi šta – pogled njegovog oka, odlučnija linija vilice? – ali to nije bilo važno. Bio je to Sajmon, živ, i dok je sanjala srce joj je ponovo bilo puno. Videla ga je, mrtvog dečaka – svog mrtvog dečaka, zaista: zar ga nije ona podizala kao majka sve dok joj ga nisu oduzeli? – kako stoji u nekoj gotovo potpunoj belini, zagledan u veliko, belo drvo koje se protezalo u vazduh kao merdevine do Božjeg Prestola. I mada je stajao odlučno, zabačene glave i pogleda prikovanog za drvo, Rejčel nije mogla da ne primećti kako njegova kosa, gusta, umršena i crvenkasta, baš treba da se podšiša... pa, postaraće se ona ubrzo za to, čim pre... dečaku je potrebna čvrsta ruka...

Kada se probudila i pomerila u stranu ćebe koje ju je pritiskalo, uspaničena što je oko nje bila samo tama – ovaj put tama večeri – sva težina gubitka i tuge skliznula je natrag na nju kao vlažna tapiserija. Dok se uspravljala na krevetu i sporo ustajala, krpa za sudove se stumbala, suva kao jesenji list. Nije bilo razloga da leži tu i čezne kao neka uzbuđena šiparica. Bilo je posla koji je morao da se obavi, podsetila je sebe, i ni trena odmora s ove strane Neba.

Doboš je začegrtao a svirač na leutu odsvirao laki akord pre nego što je započeo poslednju strofu.

*„...I sad stižeš, lepa moja gospo
U kanderijskoj svili sva mila i fina?
Ako vladat' želiš ti nad srcem mojim
Hodi sada za mnom sve do Emetina!“*

Muzičar je završio lepršavim i nežnim tonovima, a onda se naklonio dok mu je vojvoda Leobardis tapšao.

„Do Emetina!“, reče vojvoda Eolaru, grofu od Nad Mulaha, koji je sledio Leobardisov primer sopstvenim učtivim aplauzom. U potaji, Hernistirac je bio siguran da je čuo i bolje. Nisu mu se mnogo dopadale ljubavne balade tako popularne tu, na naban-skom dvoru.

„Baš volim tu pesmu“, osmehnu se vojvoda. Zahvaljujući dugoj beloj kosi i rumenim obrazima izgledao je kao omiljeni čikica, jedan od onih koji popiju previše tamnog piva o edonskim praznicima, a onda pokušavaju da uče decu da zvižde. Samo se elegantnom belom odorom ukrašenom lapisom i zlatom i zlatnim prstenom na glavi s kormoranom od sedefa razlikovao od običnih ljudi. „Hajde, grofe Eolare, mislio sam da je muzika krv koja teče žilama Tejga. Zar Ljut ne smatra sebe najvećim zaštitnikom minstrela u Osten Ardu, dok za vaš Hernistir govori da je prirodni dom svih muzičara?“ Vojvoda se nagnuo preko rukonaslona nebeski plavetne stolice da potapše Eolara po šaci.

„Kralj Ljut uistinu stalno drži minstrele uza se“, saglasi se Eolar. „Molim vas, vojvodo, ako vam i izgledam previše zamišljeno, to nipošto nije zbog vas. Vaša ljubaznost je zaista nešto vredno pamenjenja. Ne, moram priznati da me još muče pitanja o kojima smo ranije razgovarali.“

Izraz zabrinutosti pojavi se u blagim, plavim vojvodinim očima. „Rekao sam vam, moj Eolare, da ima vremena za to. Zamorno je čekati, ali šta da se radi.“ Leobardis mahnu sviraču na leutu koji je strpljivo čekao na jednom kolenu. Muzičar ustade, pokloni se i udalji. Neverovatno nakinđurena odeća nabirala se oko njega dok je prilazio grupi dvorjana slično odevenih u raskošno vezene odore i tunike. Dame su svoju odeću dopunile egzotičnim krilatim šeširima nalik na morske ptice ili s krestama sličnim perajama šarenih riba. Boje u prestonoj dvorani, kao i boje kostima

dvorjana, bile su prigušene: ukusno plave nijanse, žute i bež, ružičaste, bele i zelene kao morska pena. Sticao se utisak da je palata sazdana od delikatnog morskog kamenja i kao da je sve bilo izglačano i umekšano stiskom okeana.

Iza dvorske gospode i dama, ceo jugozapadni zid okrenut vojvodinom prestolu bio je prekriven visokim lučnim prozorima koji su gledali na uzburkano, suncem obasjano zeleno more. Okean koji se neprekidno bacao na stenoviti rt s vojvodinom palatom na vrhu bio je treperava, živa tapiserija. Dok je tokom dana posmatrao kako pokretna svetlost poigrava na njegovoj površini ili otkrivenim delovima mirnog mora teškim i providnim kao žad, Eolar je često osećao želju da ukloni dvorjane s puta i istera ih iz prostorije, uz tumbanje i ciku, kako mu ništa ne bi zaklanjalo vidik.

„Možda ste u pravu, vojvodo Leobardise“, reče Eolar najzad. „Čovek ponekad mora da prestane da govori, čak i kada je tema od suštinskog značaja. Pretpostavljam da, dok sedim ovde, treba da naučim nešto od okeana. On ne mora mnogo da se trudi da bi došao do onoga što želi; na kraju on istroši stenje, plaže... plaine čak.“

Leobardisu se takav razgovor više dopadao. „Ah da, more se nikad ne menja, zar ne? A opet, menja se stalno.“

„Istina, lorde. I nije uvek mirno. Ponekad ima i oluja.“

Kada je vojvoda nagnuo glavu prema Hernistircu, nesiguran da li ta primedba znači nešto više od onoga što je odmah bilo očigledno, njegov sin Benigaris ušao je u prostoriju i kratko klimnuo glavom dvorjanima koji su ga pozdravili dok je prilazio vojvodinom prestolu.

„Vojvodo, oče moj; grofe Eolare“, reče on i nakloni se obojici po jednom. Eolar se osmehnu i pruži ruku da stegne Benigarisovu.

„Drago mi je što te vidim“, reče Hernistirac. Benigaris je bio viši nego kada ga je poslednji put video, ali vojvodin sin je tada imao samo sedamnaest ili osamnaest godina. Prošle su bezmalo dve decenije i Eolar nije bio nezadovoljan što vidi da je, i pored toga što je sam bio dobrih osam godina stariji, Benigaris taj koji je odebljao oko struka. Bez obzira na to, vojvodin sin je imao široka ramena i pažljive tamne oči ispod gustih crnih veđa. Bio je baš

impozantan tako opàsan, u tunici i prošivenom prsluku – energična suprotnost prijatnom ocu.

„Heá, mnogo je vremena prošlo“, saglasi se Benigaris. „Prićemo za večerom.“ Eolaru se nije učinilo da je ovaj naročito oduševljen time. Benigaris se okrenuo ocu. „Došao je da te vidi ser Fluiren. Trenutno je sa komornikom.“

„Ah, dobri stari Fluiren! Eto vam ironije, Eolare. Jedan od najvećih vitezova koje je Naban ikada dao.“

„Samo su za vašeg brata Kamarisa govorili da je veći vitez od njega“, prekinu ga Eolar, rado prizvavši sećanje na borbenijeg Nabanca.

„Da, za mog dragog brata.“ Leobardis se osmehnu tužnim osmehom. „Pa, kad pomislim samo da Fluiren dolazi kod mene kao Elijasov izaslanik!“

„Ima u tome izvesne ironije“, reče Eolar lako.

Benigaris izvi usnu nestrpljivo. „Čeka te. Mislim da bi trebalo brzo da ga primiš, u gestu poštovanja prema Velikom Kralju.“

„Zaboga!“, Leobardis skrenu veseo pogled prema Eolaru. „Čujete li kako mi sin naređuje?“ Kada se vojvoda ponovo okrenuo Benigarisu, Eolar pomisli da u Leobardisovim očima ima još nečeg osim razveseljenosti – gneva? Brige? „Da, pa, reci mom starom prijatelju Fluirenu da ćemo se videti... da razmislim... da, u Većnici. Hoćete li nam se pridružiti, Eolare?“

Benigaris na to skoči. „Oče, mislim da ne treba da pozivaš čak ni tako pouzdanog prijatelja kao što je grof da čuje tajnu poruku od Velikog Kralja!“

„A kakve to, da te pitam, tajne treba da se čuvaju od Hernistira?“ upita vojvoda. Srdžba mu se potkrala u glasu.

„Molim vas, Leobardise, ionako imam svoja posla. Navratiću kasnije da se pozdravim s Fluirenom.“ Eolar ustade i nakloni se.

Dok je prolazio prestonom dvoranom, zastao je da još jednom pogleda sjajan vidik i čuo glasove Leobardisa i njegovog sina podignute iza njega u prigušenoj raspravi.

Talasi stvaraju nove talase, kako kažu ovi Nabanci, pomisli Eolar. Izgleda da je Leobardisova ravnoteža klimavija nego što sam mislio. To je nesumnjivo razlog zbog kog toliko nije voljan da

otvoreno razgovara sa mnom o problemima koje ima s kraljem. Dobro je što je Leopardis čvršće građe nego što se to čini.

Čuo je šapat dvorjana za sobom i okrenuo se, videvši da nekoliko njih gleda u njega. Osmehnuo se i klimnuo glavom. Žene su pocrvenele i prekrile usta širokim nabranim rukavima; muškarci su mu klimnuli ozbiljno i brzo skrenuli pogled. Znao je šta misle – on je bio čudo, rustični i neuki zapadnjak, iako je bio stari vojvodin prijatelj. Šta god imao na sebi i koliko god savršeno govorio, oni će i dalje isto misliti o njemu. Eolar najednom oseti duboku čežnju za svojom kućom u Hernistiru. Predugo je bio po stranim dvorovima.

Talasi su naletali dole na stenje kao da se more neće zadovoljiti sve dok u svom čudovišnom strpljenju ne poruši palatu u vodeni zagrljaj.

Eolar je proveo ostatak popodneva u šetnji visokim, prozračnim hodnicima i besprekornim vrtovima Sancelana Mahistrevisa. Iako je to sada bila vojvodina palata i prestonica Nabana, nekada je to bilo sedište čitavog ljudskog carstva u Osten Ardu; sada umanjelog značaja, ipak je i dalje bilo ovenčano slavom starih dana.

Na vrhu kamenite izbočine Sancelinskog brda, zapadni zidovi palate gledali su na more koje je oduvek bilo životna snaga Nabana – uistinu, sve nabanske plemićke kuće koristile su morske ptice kao simbole svoje moći: benidrivajnski vodomar sadašnje vojvodine loze, prevanski orao ribar i ingardinski albatros; čak i Čaplja Sulisova koja je nekada, nakratko, letela nad Hejholtom u Erkinlandiji.

Istočno od palate, sâm grad Naban širio se vratom poluostrva, natrpani, prepuni grad tesnih kvartova i brežuljaka koji se razređivao tek kako se poluostrvo širilo u doline i farme Jezerske oblasti. Od vascelog poznatog sveta pa do ovog vojvodstva na poluostrvu i svadbenog venca ostrvskih poseda, nabanski vidici su se sužavali, a njihovi vladari okretali jedni protiv drugih. Ali nekada, ne tako davno, plašt nabanskih imperatora prekrivao je svet, od močvarnog Vrana pa do najdaljih krajeva ledenog Rimerzgarda;

u to vreme svađe orla ribara i pelikana i trud čaplje i galeba imali su nagradu vrednu svakog rizika.

Eolar je koračao Dvoranom vodoskoka gde su se mlazevi svetlucave vode izvijali u lukove i mešali kao fina izmaglica ispod otvorenih isprepletanih greda kamenog krova, i pitao se da li je u Nabancima preostalo iole volje za borbom ili su se jednostavno pomirili sa svojim postepenim unižavanjem, pa su ih Elijasova začikavanja samo terala još dublje u njihovu divnu, nežnu školjku. Gde su sada bili takvi velikani koji su isklesali Nabansko carstvo iz grubog kamena Osten Arda – ljudi poput Tijagarisa ili Anitulesa...?

Naravno, pomisli on, postojao je Kamaris – čovek koji bi, samo da u sebi nije otkrio snažniji zov da služi nego da mu služe, držao voljni svet na dlanu ruke. Kamaris je uistinu bio veliki čovek.

A ko smo pa mi Hernistirci da nešto pričamo?, upita se on. Još od Herna Velikog, koji su se to moćni ljudi uzdigli u našim zapadnim zemljama? Tehtejn koji je preoteo Hejholt od Sulisa? Možda. Ali ko još? Gde je hernistirski Dvorana vodoskoka, gde su naše velike palate i crkve?

Ali naravno, u tome i jeste razlika. Pogledao je duž razigranih fontana u toranj katedrale Sancelana Edonitisa, palate Lektora i Majke Crkve. Mi Hernistirci ne gledamo brdske rečice da bismo rekli: kako da to odnesem kući? Mi gradimo kuće kraj rečice. Nema mo bezličnog Boga kojeg slavimo tornjevima višim od drveća Sirkojla. Mi znamo da bogovi žive u drveću i kostima zemlje, kao i u rekama koje pljuskaju visoko koliko i ma koji vodoskok dok bujaju s planina Grijanspoga.

Mi nikada nismo želeli da vladamo svetom. Osmehnuo se sebi i setio Tejga kod Hernisadarka, zamka napravljenog ne od kamena, već od drveta: sa srcem od hrastovine kako bi odgovarao srcu njegovog naroda. Zaista, sve što želimo jeste da nas ostave na miru. Ipak, posle svih svojih godina osvajanja, možda su ovi Nabanci ovde zaboravili da ponekad moraš da se boriš i za to.

Dok je izlazio iz dvorane s vodoskocima, Eolar od Nad Mula ha se očešao o dvojicu gardista iz legije koji su ulazili.

„Prokleti brđanin“, čuo je kako jedan kaže osmotrivši njegovu odeću i kosu vezanu u konjski rep.

„Heá, znaš“, odgovorio je drugi, „s vremena na vreme čobani moraju da siđu i vide kako izgleda grad.“

„...A kako mi je mala nećaka Mirijamela, grofe?“ Upitala je vojvotkinja. Eolar je sedeo levo od nje, pri čelu dugačkog stola. Fluiren je, kao skoriji gost i istaknuti sin Nabana, imao počasno mesto desno od vojvode Leobardisa.

„Izgedala mi je dobro, gospo.“

„Da li ste je često viđali dok ste boravili na dvoru Velikog Kralja?“ Vojvotkinja Nesalanta se nagnula prema njemu, upitno podigavši tanano iscrtanu obrvu. Vojvotkinja je bila stroga i lepa starija žena, mada Eolar nije mogao da pretpostavi koliko je od te lepote dugovala veštinama svojih frizerki, švalja i služavki. Nesalanta je upravo bila jedna od onih žena pred kojima Eolar – kojem društvo lepšeg pola nije bilo nepoznato – uopšte nije umeo da se snađe. Bila je mlađa od svog muža, vojvode, ali je isto tako bila majka muškarca koji je dobrano zašao u svoje najbolje godine. Šta je tu bila trajna lepota, a šta opsena? A opet, zašto bi pa to bilo važno? Nesalanta je bila moćna žena i samo je Leobardis imao veći uticaj od nje na državne poslove.

„Nisam bio često u princezinom društvu, vojvotkinjo, ali imali smo nekoliko prilika da porazgovaramo za večerom. Bila je zanosna kao i uvek, ali mislim da je već duboko čeznula za svojom kućom u Meremundu.“

„Hmmm.“ Vojvotkinja ubaci okrajak hleba u usta, a onda ljupko obliznu prste. „Baš je zanimljivo što ste to pomenuli, grofe Eolare. Upravo mi je stigao glas iz Erkinlandije da se ona vratila u zamak u Meremundu.“ Podigla je glas. „Oče Dinivane?“

Nekoliko mesta dalje, mladi sveštenik podiže pogled sa svog obroka. Iako mu je teme bilo obrijano u manastirskom stilu, preostala kosa bila mu je ukovrdžana i prilično duga. „Da, gospo?“ upita on.

„Otac Dinivan je lični sekretar Njegove Svetosti lektora Ranestina“, objasni Nesalanta. Hernistirčevo lice poprimi zadivljeni izraz i Dinivan se nasmeja.

„Ne verujem da se to može pripisati nekoj mojoj velikoj mudrosti ili daru“, reče on. „Lektor se isto tako smilostivi psima lutalicama. Eskritor Veligis se strašno ozlojedi. 'Sancelan Edonitis nije štenara', kaže on Lektoru, ali Njegova Svetost se osmehne i na to će: 'Ni Osten Ard nije obdanište, ali Dobrostivi Gospod dozvoljava svojoj deci da ostanu u njemu i pored svih njihovih nestašlučka.'“ Dinivan zaigra čupavim obrvama. „Teško je raspravljati se s Lektorom.“

„Zar nije tačno“, reče vojvotkinja dok se Eolar smejaao, „da je kralj rekao kad ste ga videli da mu je kćerka otišla u Meremund?“

„Da, jeste“, reče Dinivan, sada ozbiljniji. „Rekao je da se razbolela i da je dvorski lekar preporučio morski vazduh.“

„Žao mi je što to čujem.“ Eolar pogleda kraj vojvode i starog ser Fluirena koji su tiho razgovarali usred bučne večere – tako prefinjeni, pomisli on, Nabanci bogme uživaju u prilično glasnom razgovoru za stolom.

„Pa“, izgovori Nesalanta uspravivši se na svojoj stolici dok je jedan paž hitao da joj prinese činijicu za pranje prstiju, „to samo dokazuje da se ljudi ne mogu primorati da budu ono što nisu. Mirijamela nosi u sebi nabansku krv, naravno, a naša je krv slana kao more. Nismo stvoreni da boravimo daleko od obale, Ljudi treba da ostanu tamo gde pripadaju.“

A šta to, zapita se grof u sebi, pokušavate da mi saopštite, ljupka gospo? Da ostanem u Hernistiru i ostavim vašeg muža – i vaše vojvodstvo – na miru? Da se, u suštini, vratim svom narodu?

Eolar je čežnjivo posmatrao Leobardisovu i Fluirenovu diskusiju. Znao je da je nadigran: nije postojao elegantan način da prenebregne vojvotkinju i uključi se u njihov razgovor. U međuvremenu, stari Fluiren je obrađivao vojvodu i prenosio mu Eliasova laskanja. I pretnje? Ne, verovatno ne. Elias ne bi poslao dostojanstvenog Fluirena zbog toga. Imao je Gutvulfa, Kraljevog Namesnika, spremnog da upotrebi sva potrebna sredstva.

Pomiren, on nastavi da časka s vojvotkinjom, ali nije se unosio u to. Sada je bio siguran da ona zna za njegovu misiju i da je neprijateljski raspoložena prema njoj. Benigaris je bio zenica njenog oka, a on je Eolara izbegavao cele večeri. Nesalanta je bila ambiciozna žena i nesumnjivo je smatrala da bi interesi Nabana bili

bolje obezbeđeni ako bi se vezali za snagu Erkinlandije – makar to bila dominantna, tiranska Erkinlandija – umesto za neznabožački Hernistir.

A ona, shvati Eolar iznenada, i sama ima kćerku za udaju, gospu Antipu. Možda se ona to ne zanima za Mirijamelino zdravlje kao što bi to činila svaka druga ljubazna tetka zabrinuta za nećaku.

Vojvodina kćerka Antipa već je bila obećana, znao je to, izvesnom baronu Devasaju, uobraženom mladom plemiću koji je upravo u tom trenutku obarao ruke sa Benigarisom u lokvi vina na suprotnom kraju stola. Ali možda je Nesalanta bacila oko na krupniji ulov.

Ako princeza Mirijamela neće – ili ne može – da se uda..., razmišljao je Eolar, onda je možda vojvotkinja nameračila da se Fengbald oženi njenom kćerkom. Erl od Folsira bio bi mnogo bolji plen od bilo kog drugorazrednog nabanskog barona. A vojvoda Leobardis bi tada bio vezan za Erkinlandiju čeličnim užetom.

Dakle, shvatio je grof, sada nije samo mesto Džošuinog boravka razlog za brigu, već i Mirijamelinog. Kakva zbrka!

Pomisli samo kako bi stari Izgrimnur gledao na to, sa svim onim svojim zanovetanjem zbog intriga! Brada bi mu se zapalila!

„Kažite mi, oče Dinivane“, reče grof i okrenu se svešteniku, „šta veli vaša sveta knjiga o veštini politike?“

„Pa“, izraz usredsređenosti načas pomrači Dinivanovo ružnjikavo, inteligentno lice, „Knjiga o Edonu često govori o iskušenjima pred kojima se nađu narodi.“ Još malo je razmišljao. „Jedan od mojih omiljenih pasusa oduvek je bio: *’Ako ti neprijatelj dođe na razgovor s mačem, otvori mu vrata i razgovaraj, ali neka ti mač bude pri ruci. Ako ti dođe praznih šaka, pozdravi ga isto tako. Ali ako ti dođe s poklonima, popni se na bedeme i obori se kamenjem na njega.’*“ Dinivan obrisa prste o crnu mantiju.

„Mudra knjiga, uistinu“, klimnu Eolar glavom.